

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань правової політики та правосуддя

30 червня 2015 року

Веде засідання Голова Комітету Князевич Руслан Петрович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Шановні колеги! На нашому зібранні присутній 21 член комітету, що відповідно до Закону про комітети дає нам можливість розпочати нашу роботу, так як кворум на засіданні є. Вже 22. Дуже приємно. Оголошую засідання відкритим.

Шановні колеги! Сьогодні у нас позачергове засідання комітету, яке спричинено тим, що надійшло відповідне подання, підтримане Головою Верховного Суду України, щодо надання згоди на затримання та арешт одного з суддів України. Я думаю, що відповідно присутні Голова Верховного Суду і виконуючий обов'язки Генерального прокурора нададуть вичерпні відповіді з приводу персони і обставин цієї справи.

Зважаючи на це і беручи до уваги те, що сьогодні, ви знаєте, заздалегідь стояло в порядку денного питання щодо надання згоди та арешт судді Меденцева, питання щодо якого ми розглянули на попередньому комітеті, Рада коаліції вирішила об'єднати розгляд цих питань в одному питанні порядку денного. Попередньо це було на 12.30, я не знаю, як там оперативно ми справимося. Побачимо. Але за будь-яких умов нам треба сьогодні розглянути, щоб комітет не затримував це питання.

Якщо немає інших пропозицій, тоді я ставлю на ваш розгляд проект порядку денного, який складається з одного питання – з доповіді Голови Верховного Суду, при потребі – співдовіді виконуючого обов'язки

Генерального прокурора щодо арешту та затримання Голови Апеляційного суду міста Києва пана Антона Чернушенка.

Але перед тим, як голосувати, оскільки у нас, на жаль, відсутній секретар, давайте я запропоную, як традиційно це й роблю... А, вибачте, будь ласка, Андрію Сергійовичу, будь ласка, проходите. Для протоколу оголошую, що в засіданні беруть участь вже 23 члени комітету.

Хто за те, щоб затвердити за основу проект порядку денного з тим питанням, з якого я щойно висловився, прошу голосувати. Одноголосно.

В кого ще які пропозиції, застереження, зауваження до проекту порядку денного? Немає? Є пропозиція його проголосувати в цілому. Хто за таку пропозицію, прошу висловлюватися. Рішення прийнято одноголосно.

Шановні колеги! Я, по-перше, дуже радий вітати Ярослава Михайловича Романюка, який, відповідно до Закону про Регламент Верховної Ради, особисто має представити відповідне подання до комітету, а також у зв'язку з тим, що Генеральний прокурор зараз перебуває у відрядженні, є виконуючий обов'язки - перший заступник Генерального прокурора Гузир Володимир Павлович.

Заради протоколу зазначаю, що відповідно до Закону про Регламент суддю було попереджено оперативно, наскільки це можна було зробити, телеграмою, факсограмою про те, що сьогодні на своєму засіданні комітет розглядатиме це питання, але він не виявив бажання особисто брати участь в засіданні комітету. Тому жодних формальних перепон для розгляду без його участі відповідно до закону у нас немає.

І якщо немає ваших заперечень, я би встановив такий регламент розгляду цього питання. Виступить Ярослав Михайлович. І якщо буде бажати Володимир Павлович доповнити щось, матиме можливість висловитися.

Скільки вам, Ярославе Михайловичу, треба часу? До 5 хвилин? Як вам зручно.

РОМАНЮК Я.М. Достатньо буде 3-5 хвилин.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Давайте до 3-х хвилин – і один, і другий доповідач. Якщо буде потреба, ми продовжимо тоді відповідно по ходу його промови. По одній хвилині на запитання до доповідачів, по одній хвилині на відповіді, до 3-х хвилин для обговорення цього питання членами комітету в обговоренні.

Якщо немає інших застережень, хто за такий регламент розгляду цього питання, прошу визначатися. Хто за? Проти? Утрималися? Рішення прийнято одноголосно. Давайте щоб не затягувати час, оскільки ми обмежені перервою, я люб'язно надаю слово Голові Верховного Суду Ярославу Михайловичу Романюку.

Будь ласка, Ярославе Михайловичу, до 3-х хвилин.

РОМАНЮК Я.М. Дякую, Руслане Петровичу. Шановні народні депутати! До Верховного Суду України надійшов з Генеральної прокуратури України проект подання, в якому ініціюється питання щодо підтримання та внесення до Верховної Ради України подання про затримання та арешт судді, Голови Апеляційного суду міста Києва Чернушенка Антона Васильовича. Обґрунтовується наступним.

За даними досудового розслідування, суддя Чернушенко впродовж тривалого часу неодноразово отримував смс-повідомлення, в яких ініціювалося питання про розгляд, певний розгляд певних справ в інтересах певних осіб. Від кого надходили смс-повідомлення, в поданні не зазначено. Я думаю, що про це проінформує представник Генеральної прокуратури України. Надалі, як зазначається в поданні, з метою ухвалення завідомо неправосудних рішень, з метою отримання матеріальної винагороди за саме таке ухвалення завідомо неправосудних рішень в інтересах цих осіб, в чиїх інтересах надходили смс-повідомлення, суддя, голова суду Чернушенко давав неодноразово вказівки працівникам апарату Апеляційного суду міста

Києва, з тим щоб вони втрутилися в роботу автоматизованої системи документообігу суду та забезпечили розподіл цих справ, які його цікавили, саме йому як головуючому чи як доповідачу.

Дії судді Чернушенка попереднім слідством кваліфікуються на сьогоднішній день за частиною другою статті 375 та частиною другою статті 376-1 Кримінального кодексу України. Судді Чернушенку повідомлено про підозру у вчиненні зазначених дій. Я як Голова Верховного Суду України подання підтримав та вніс його на ваш розгляд.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, Ярославе Михайловичу. Давайте, може, другому доповідачу надамо можливість висловитися, а далі будемо, якщо буде потреба, задавати запитання до одного або до іншого.

Володимире Павловичу, будь ласка. До 3-х хвилин.

ГУЗИР В.П. Дякую, Руслане Петровичу. Я думаю, що я вкладаюся менше, ніж у 3 хвилини, лише підтверджуючи те, що сказав Голова Верховного Суду. На сьогоднішній день процесуальна процедура оголошення про підозру судді Чернушенка виконана слідчим, як це передбачає закон. Дійсно, його дії на сьогоднішній день кваліфікуються по злочину, який відноситься до категорії тяжких. За таку категорію злочинів закон передбачає запобіжний захід у вигляді утримання під вартою і затримання. У зв'язку з цим так Генеральним прокурором і поставлено питання перед Верховною Радою. Прохання підтримати повністю це клопотання і внести його в зал, тому що повним комплексом доказів кваліфікація злочину, який був оголошений, вона підтверджена. Дякую.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, Володимире Павловичу. Шановні колеги! Хто має бажання задати запитання? До кого - до одного чи до іншого? Чи не будемо обмежувати? Кожен із виступаючих сам назве, до кого у нього запитання.

Будь ласка, Леонід Олександрович Ємець. Далі – Андрій Сергійович Лозовой, далі – Лапін. І ще хто піднімав руку – вже в ході засідання будемо визначатися.

ЄМЕЦЬ Л.О. Дякую. У мене питання до представника Генеральної прокуратури. З тієї інформації, яку ми отримали від засобів мас-медіа, власне, я так розумію, що ті гроші, які були в нього вилучені, це не ті гроші, які є помічені, ті, які використовувались в рамках слідства, розслідування тощо. В мене питання такого загального характеру: чому не було використано необхідних засобів для того, щоб задокументувати дачу хабара по конкретних справах, для того щоб ми мали достатню доказову базу?

І інше питання, вже похідне від цього: хто буде нести конкретну персональну відповідальність в прокуратурі, якщо доказова база, зібрана прокуратурою, буде визнана або українськими, або міжнародними судами недостатньою? Дякую.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. До кого запитання?

ГУЗИР В.П. Я зрозумів. Адресовано до мене це питання. Я не хотів би, щоб ви сприймали, що будь-яких засобів негласного отримання доказів, я так розумію ваше питання, не використовувалося в ході ведення досудового розслідування. Такі заходи використовувалися.

Що стосується грошей, я підтверджую, так, що ці гроші будь-якого відношення до процедури обшуку, який проводився саме в цей день, коли були виявлені гроші, ці гроші не мають. Але стверджувати про те, що вони в подальшому слідством не можуть розглядатися як предмет хабаря, як ви сказали, я цього виключати не можу.

З приводу відповідальності. Я думаю, що вона вже настала, відповідальність, з моменту, коли Генеральний прокурор поставив це питання перед Головою Верховного Суду. Розумієте, що ми ніколи

відповідальності не уникали. Решта питань, вони пов'язані, будемо говорити, із судом. Яку оцінку дасть суд доказам, які йому будуть надані, то ми сприймемо будь-яке рішення. Дякую.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, Володимире Павловичу. Будь ласка. Андрій Лозовой.

ЛОЗОВОЙ А.С. Володимире Павловичу! Незважаючи на те, що, в силу політичних обставин, я потенційний клієнт вашого відомства, попри це хочу підтримати, як казав Леонід Данилович Кучма: "Всі судді подонки", за вкрай рідкісними випадками, і чим більше суддів-хабарників, суддів, які проміняли честь і гідність на свої особисті визиски, чим більше ми їх посадимо, тим краще. Іншим неповідно буде. Безумовно, ми це підтримуємо і фракція наша голосуватиме.

Менше з тим, просте питання: чи перевірили ви і чи проводите ви перевірку тих фактів, які суддя Чернишенко, який, поза сумнівом, має бути арештований, навів щодо тиску на нього з боку Адміністрації Президента, конкретно заступника Голови АП Філатова, і про інший тиск з боку чиновників з вищого керівництва держави?

І друге. Генеральний прокурор оголошував про смс-переписку з дорученнями. Що ви далі плануєте робити з тими суддями, які фігурують? Тому що вони не менші злочинці, виходить, ніж Чернушенко, просто нижчого рангу. Дякую.

ГУЗИР В.П. Дякую. Перше. Для мене це новина, народний депутат, він для Генеральної прокуратури, в незалежності від партійної приналежності...

ЛОЗОВОЙ А.С. Перепрошую, Юрій Луценко, голова фракції залишається...

ГУЗИР В.П. Перепрошую, ви ж задали питання мені.

ЛОЗОВОЙ А.С. Володимире Павловичу, я вас прошу на це не відповідати. Це репліка.

ГУЗИР В.П. Я ж змушений відповісти з цього приводу. Друга позиція, яка пов'язана з вашими питаннями. Генеральний прокурор дійсно так оголошував і так воно у справі у нас і відбувається. Оголошувалося, тому я не прошу дозволу процесуального керівника, видно, раніше було надано такий дозвіл, тому що Генеральний прокурор, і я ще раз підтверджую, оголосив, що біля семисот смс-повідомлень, які надходили на адресу судді, будемо говорити так, раз мова йде за суддю Апеляційного київського суду пана Чернушенка, вони фігурують в матеріалах провадження. Всі ці смс-повідомлення, вони надходили, або переважна більшість, з однієї й тієї ж адреси, яку я не буду говорити, тому що я не отримав дозволу, звідки, але воно теж уже "проскакувало". Я можу підтвердити, що правильно оголошено цього абонента, який відправляв ці смс-повідомлення. Звичайно, що кожна з них, вона тягне за собою якесь певне судове рішення і певні наслідки, що може теж відповідним чином сказатись на кваліфікації дій цього пана.

Таким чином, мова ведеться про суддів, що ви сказали. Звичайно ж, що пан Чернушенко розглядав кримінальні провадження, точніше, скарги в апеляційну інстанцію колегіально. Це, як мінімум, три судді. Таким чином, в ході досудового слідства буде надана відповідна правова оцінка всім суддям, які були задіяні в "трійці" при розгляді тих чи інших апеляційних подач і апеляційних скарг.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, Володимире Павловичу. Якщо можна, трішечки оперативніше. Будь ласка, Ігор Лапін. Далі – Наталія Василівна Новак. І Ігор Алексєєв.

ЛОЗОВОЙ А.С. Соррі. Я не почув відповіді на питання щодо конкретних заяв Чернушенка щодо тиску з боку нього АП і конкретно пана Філатова.

ГУЗИР В.П. Так, видно, я трішечки поспішав, економлячи ваш час, і не відповів на це питання. Повірте мені, якщо в рамках кримінального провадження буде офіційно заявлено паном Чернушенком про такі обставини, я не знаю, щоб вони були в рамках кримінального провадження. Я, як і всі люди, бачив це інтерв'ю, але не готовий сказати, чи є ці дані в рамках кримінального провадження. Звичайно, йому буде дана відповідна правова оцінка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, Володимире Павловичу. Будь ласка. Ігор Лапін.

ЛАПІН І.О. Перш за все, мене дивує підхід щодо поняття "невстановлена особа", яка втручалася в автоматизовану систему розподілення справ. Тобто поняття "невстановленої особи" – це взагалі нонсенс, тому що мусить бути код, під яким людина заходить, і ця особа встановлюється протягом 5-10 секунд.

І другий момент. Якби ви написали "групою осіб за попереднім зговором", назвавши, що "встановлені особи, а також цих два інших судді в колегії", тоді би я розумів. Одноособово, наскільки я знаю, коли йде колегіальне засідання, суддя не може зробити те чи інше завідомо неправосудне рішення.

Тобто, знову ж таки, наголошую: те, що Чернушенко "негодяй", я не заперечую, і нехай іде в тюрму, якщо він піде в тюрму. Хоча при тих доказах, які ми бачили, які нам Генеральний прокурор показував по телебаченню, там немає нічого абсолютно. Це я вам кажу як адвокат. Можливо, у вас ще є якийсь "скелет у шафі", не знаю. Але недопустимо є: "Чернушенко з

невстановленими особами" (особи встановлені, я впевнений), і недопустимо самого Чернушенка без інших членів колегії, які виносили рішення. Тому я не розумію: ми тут або вибіркоче правосуддя здійснюємо, або всіх підряд? Дякую. Я не буду голосувати за одну особу.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Будь ласка, Володимире Павловичу.

ГУЗИР В.П. Шановний Ігоре Олександровичу! Якби ви читали подання від початку і до кінця, то ви б звернули увагу, я цитую буквально той розділ подання, де приводяться докази. То я вам, шановні народні депутати, доповідаю, що на 8-му аркуші подання написано: "Як докази, які обґрунтовують достатність цього подання, протоколами допиту свідків Тачка, Сукача, Дацько, Цікаленка від 20.06.2015 року". І тут далі ми пишемо, це вам як адвокату: "Які підтвердили факт незаконного втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду за вказівкою Чернушенка". Це відповідь на ваше питання. Таким чином вони фігурують, чотири прізвища. Але говорити з приводу того, що на сьогоднішній день, на день розгляду цього клопотання шановним зібранням – Комітетом Верховної Ради, всі особи встановлені, слідство не взяло на себе відповідальності.

Я завершую. Таким чином, до цих невстановлених осіб відносяться оці чотири прізвища, які мають уже процесуальний статус свідків.

РОМАНЮК Р.С. В поданні Чернігівської прокуратури - треба було це написати, там не зовсім зрозуміло, в цьому абзаці. Я Ігоря підтримую.

ГУЗИР В.П. Романе Сергійовичу, але це загальновизнана формула в кримінальному, ви ж як адвокат маєте це знати.

РОМАНЮК Р.С. Це в поданні. Треба ваше подання.

ГУЗИР В.П. Таким чином, ми можемо назвати чотири особи.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. По "трійках" ще відповідь дайте.

ГУЗИР В.П. По "трійках" – воно стосується відповідальності тих людей. Так, це питання досліджується в рамках кримінального провадження, я вже говорив. Йому буде дана відповідна правова оцінка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую.

ЛАПІН І.О. Кримінальне провадження по тих суддях, які в "трійці", відкрите чи не відкрите?

ГУЗИР В.П. Це раніше ж було, кримінальна справа порушувалась стосовно особи, а на сьогоднішній день кримінальне провадження розслідується і звичайно, там фігурують і ці прізвища.

ЛАПІН І.О. Є?

ГУЗИР В.П. Так, звичайно. Звичайно.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Новак Наталія Василівна.

НОВАК Н.В. Хотіла наголосити на такому. Справа в тому, що дійсно, це провадження, воно має показушний характер. Скільки у нас буде відбуватися так, коли в балаклавах налетіли, порушили всі процедури, на очах у всієї держави, у всього населення ми робимо шоу з цього? Розумієте? Це повинна бути системна постійна робота.

Стосовно вибірковості. Я мала справу з цим судом. Як тільки прийшли на суд, одразу сказали: "О! Так ця "трійка" – ви суд одразу програєте". Точно

– програли. От щодо таких "есемесок", якщо ви вже почали про це говорити, це не дуже серйозно. Ви можете зараз переловити усіх, мабуть, суддів цього суду і за "есемески" ви можете, я думаю, левову частку суддів заарештувати. Тому воно не дуже, так би, об'єктивно звучить.

Далі. Чому вибірковість? Я звернулась до прокуратури з приводу судді Адміністративного суду Кузьменка щодо неправосудності рішення, яке було прийняте, взагалі виписане так, що невідомо як. І прокуратура не оскаржила це рішення. Це був Юлдашев. Так чому зараз, тут, ви так швидко дієте, а там, коли я звернулася вже давно, і мені повідомили, що відкрита кримінальна справа, ви досі це не розслідуєте? Тому де системні дії, де однаковий підхід до всіх суддів і по всіх фактах?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Будь ласка, Володимире Павловичу.

ГУЗИР В.П. Наталіє Василівно, я з радістю розберу цю ситуацію, про яку ви говорите, якщо ми з вами зустрінемося, давайте повернемося. А з приводу вибіркості – я не можу говорити, для мене апріорі кожен суддя, він є носієм влади і апріорі він чесний і порядний.

(Шум у залі)

ГУЗИР В.П. Для мене це суддя, ви розумієте. Я прокурор. Але коли виявляються обставини, коли необхідно ставити питання про зняття з нього недоторканності, то я це роблю зовсім безпристрасно, упевнений, як і переважна кількість працівників прокуратури.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, Володимире Павловичу. Ігор Алексєєв.

АЛЕКСЄЄВ І.О. Дякую. Шановні колеги! У мене два питання. Перше буде до представника Генеральної прокуратури, а друге – до обох. Перше

питання. На Генеральну прокуратуру постійно нарікають, що неякісно готують матеріали всі, і процесуальні, і після цього ті справи розвалюються. У мене тоді просте питання: чому, в принципі, досить складну справу, в якій фігурує велика кількість осіб, довіряють розслідувати особі в прокуратурі, яка є молодшим радником юстиції? Це наймолодша посада. Тобто людина взагалі без суттєвого досвіду роботи. Це перше питання.

А друге питання до вас обох. Ви казали, що є факти незаконного втручання в автоматизовану систему. Скажіть, чи вже ви звертались до системного адміністратора, до державної судової адміністрації щодо удосконалення технічного цієї системи, щоб не було можливості технічно втручатися в цю систему? Дякую.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Будь ласка, Володимире Павловичу. Потім Ярослав Михайлович.

ГУЗИР В.П. Дякую. Для того, щоб була ясність. Я не думаю, що цей майор, він може бути менш кваліфікованим, ніж генерал. Але розуміючи важливість сьогоденного питання, я вам відкрию, будемо говорити, незначний такий нюанс тактики розслідування. Мова велася про Голову Апеляційного суду, в тому числі про цілий ряд заходів, які вимагають дозволу особисто Голови Апеляційного суду, так зване НСРД, тобто заходи негласного збору доказів. У зв'язку з цим було прийнято рішення, тактично було прийнято рішення передати провадження досудового розслідування в прокуратуру Чернігівської області, де почалося розслідування, і ставилися питання, в тому числі пов'язані з проведенням обшуків, нехай мене вибачить Ваша честь, що так я говорю в присутності Голови Верховного Суду. Таким чином нам удалося зберегти конфіденційність. І процесуальний керівник, який підписав, він входить до складу групи процесуальних керівників, я сьогодні запросив із собою старшого групи сюди, це працівник апарату Генеральної прокуратури, Управління спеціальних розслідувань, так що я -

за фаховість слідчих і процесуальних керівників і несуть відповідальність за те, що вам доповів.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, Володимире Павловичу. Ярославе Михайловичу, будь ласка, дуже коротко на цю тему. І будемо підводити ризику.

РОМАНЮК Я.М. Автоматизована система документообігу суду діє одна, уніфікована, не у всіх судах. У Верховному Суді України, у Вищому спеціалізованому суді з розгляду цивільних і кримінальних справ, а також в Апеляційному суді міста Києва є свої системи, які обслуговуються іншими адміністраторами.

Що стосується Верховного Суду України, так, у нас і раніше була своя система документообігу суду, після 2010 року ми її удосконалили. Вона забезпечує автоматизований розподіл справ, а всю необхідну інформацію ми узгоджуємо і передаємо адміністратору в Державну судову адміністрацію України.

Після цього прикрого випадку ми у себе у Верховному Суді провели перевірку і виявили неодноразові спроби з-за меж Верховного Суду України втрутитися в роботу автоматизованої системи, але жоден з цих випадків не був доведений до логічного завершення. Тобто система достатньо ефективно працює і відсікає такі спроби. Жодного випадку порушення принципу ймовірності при розподілі конкретних справ у Верховному Суді за роки функціонування цієї системи не зафіксовано.

Та й у Верховному Суді це і логіки самої позбавлено, оскільки всі справи розглядаються складом чи то всієї палати, чи дві, чи три палати, чи всього Верховного Суду. Бо це не має значення, у кого буде на доповіді справа, все одно весь Верховний Суд буде приймати рішення по цій справі.

Разом з тим, ми розуміємо суть цієї проблеми, і силами Ради суддів України, яка, власне, і затверджувала положення про роботу автоматизованої

системи документообігу суду, зовсім недавно планується проведення перевірки і вивчення ситуації у судовій системі через їхнього адміністратора в Державній судовій адміністрації, виявлення таких фактів і вжиття необхідних заходів для того, щоб унеможливити виникнення таких фактів, в тому числі і шляхом перегляду окремих положень самого Положення про роботу автоматизованої системи, яка багато питань віддає на відкуп колегіально зборам суддів, а є у нас інформація, що деякі голови судів, нерадиві голови судів, цим користуються.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, Ярославе Михайловичу. Шановні колеги! Три хвилини залишилось. Хто має бажання висловитися в обговоренні цього питання?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Немає бажання. Голосуємо.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Тоді, з вашого дозволу, я тільки для протоколу зазначу, що ми, в принципі, обмежені щодо наших дій, ми обмежені Регламентом, 220 статтею, яка покладає на комітет чисто формально визначити належний суб'єкт подання, належний суб'єкт підтримання подання і, відповідно, внесення його у встановленому порядку до Верховної Ради. А сама сесійна зала, як це робить вона зазвичай, буде визначатися. І ми з вами, як представники різних фракцій і позафракційних, і депутатських груп, так само будемо в кожній фракції і групі, обговорюючи це питання, доносити позицію комітету.

Якщо немає інших заперечень, я б із вашого дозволу тоді поставив це питання на голосування. І кожен може шляхом підняття або непідняття руки визначити своє ставлення до цього питання. Немає інших застережень? Немає.

Тоді, шановні колеги, хто за те, щоб, відповідно, давайте я зачитую резолютивну частину нашого висновку: "Визнати таким, що відповідає

вимогам частини першої статті 220 Регламенту Верховної Ради України та відповідно може бути підтриманим, подання Генеральної прокуратури, підтримане та внесене Головою Верховного Суду, про надання згоди та затримання і арешт судді Апеляційного суду міста Києва Чернушенка А.В."

Хто за такий проект висновку комітету, прошу визначатися шляхом голосування. Хто проти? Утримались? 23 – за. Рішення прийнято. Дуже дякую. Засідання закрите.

(На цьому стенографування засідання комітету припиняється)